

Code Nalaten

Deze Code Nalaten dient als een leidraad voor organisaties die fondsen via nalatenschappen verwerven dan wel verkrijgen. Deze Code Nalaten is in 2018 opgesteld onder auspiciën van Nederland Filantropieland en vervangt de ‘Richtlijn Werving Nalatenschappen’ (2012). In de CBF Erkenningsregeling wordt van goede doelen-organisaties verwacht dat zij een aantal codes en richtlijnen onderschrijven, waaronder die op het gebied van fondsenwerving (norm 6.2.1). Deze code beoogt daarin de werving en communicatie rond nalatenschappen te regelen.

1.0 Ten geleide

De Nederlandse regelgeving rond fondsenwerving is gebaseerd op zelfregulering. Het is aan de sector zelf om op een verantwoorde wijze om te gaan met het publiek, donateurs, leden en de media. Betrokkenen zelf (fondsenwervende organisaties, hun medewerkers, bestuurders en vrijwilligers, adviseurs en dienstverleners) bepalen samen hoe de sector zich dient te gedragen en het is aan de koepelorganisaties, fondsenwervende organisaties en individuele fondsenwerfers om deze regels breed aanvaard en kenbaar te maken en die ook aan te houden in de praktijk. De regelgeving is op dit moment nog sterk in ontwikkeling, langzamerhand wordt het huis van goede gebruiken ingericht. Het onderwerp nalatenschappen verdient bijzonder aandacht en prioriteit. Het afbreukrisico rond nalatenschappenissues lijkt is groter dan bij veel andere fondsenwervingsdomeinen, zowel voor individuele organisaties als voor de gehele sector. Dat was de aanleiding om in 2012 de eerste richtlijn te maken. De sterke groei en ontwikkeling van de nalatenschappenwerving zijn nu ook de aanleiding om nu al direct een nieuwe versie te maken die aansluit bij de nieuwe erkenningsregeling, en die ook aansluit bij de veel bredere schakering van actieve organisaties en bij de huidige praktijk van nieuwe werkingsmogelijkheden. Bovendien is de intentie om deze code een veel grotere bekendheid en toepassing te geven dan voorloper, de Richtlijn uit 2012.

1.1 Plaatsbepaling

Deze code loopt vooruit op nog te ontwikkelen generieke codes die betrekking hebben op fondsenwerving in het algemeen, richtlijnen, reglementen etc. en behandelt de specifieke aspecten van de werving van nalatenschappen. De Code moet dan ook een plaats gaan vinden in een verder te ontwikkelen normenkader van de Erkenningsregeling Goede Doelen. De code kan ook los van deze regelgeving door organisaties worden toegepast.

1.2 Doel

De Code Nalaten heeft als doel het vertrouwen en de waardering van potentiële erflaters, hun omgeving en het algemeen publiek in de fondsenwervende instellingen en in de charitatieve sector in het algemeen te bevorderen. Onder charitatieve sector wordt in deze verstaan het geheel van Algemeen Nut Beogende Instellingen. De Code geeft richting aan goede werving en communicatie en bij (publieke) discussies draagt deze bij aan een goede oplossing.

1.3 Historie

In 2012 werd voor het eerst de Richtlijn Werving Nalatenschappen opgesteld door een brede commissie onder auspiciën van toen het Instituut Fondsenwerving (= nu Nederland Filantropieland, NLFL). Deze eerste Richtlijn was een bewerking van de toenmalige Engelse *Code of Practice* van het Institute of Fundraising. Inmiddels is in Engeland de regelgevings-structuur grondig veranderd en hebben de ontwikkelingen in Nederland ook niet stil gestaan. Het aantal erfstellingen en legaten aan goede doelen neemt gestaag toe, steeds meer organisaties zetten daarop in met steeds weer nieuwe benaderingen. Door de omvorming van CBF-keur naar CBF-erkenningsstelsel is bovendien een inbedding van de richtlijn bij de gehele regelgeving rond goede doelen mogelijk is. Voldoende aanleidingen om de Richtlijn te vernieuwen.

1.4 Opzet

In 2012 werd gekozen voor de vorm van een Richtlijn. Een Richtlijn werd hierbij opgevat als een breed advies, waar zowel wettelijke verplichtingen en sectorale regelgeving meegenomen werden als ook professionele aanbevelingen en z.g. best practices.

Gezien de inbedding in het nieuwe stelsel, maar ook voor een betere bruikbaarheid is gekozen voor een duidelijke beperking tot wettelijke en sectorale verplichtingen en daarmee samenhangende professionele verplichtingen van degenen die zich met nalatenschapswerving bezighouden. Dit verklaart ook de wijziging van Richtlijn in Code. De opstellers gaan er daarmee ook van uit dat deze Code een beter hanteerbaar instrument is voor vakgenoten en beter inpasbaar is in het normenkader van de Erkenningsregeling.

1.5 Draagvlak

De Richtlijn van 2012 heeft slechts in beperkte kring bekendheid en toepassing gekregen. Bij crisisgevallen bleek het echter een nuttig instrument te zijn om richting te geven aan de publieke discussie.

Waren in 2012 voornamelijk vertegenwoordigers van de traditionele goede doelen bij de opstelling betrokken, in 2018 zijn daarbij ook de sectoren cultuur, onderwijs en wetenschap en de kerken betrokken. Andere sectoren en beroepsgroepen worden geconsulteerd zoals vermogensfondsen, het notariaat, de executeurs, de toezichthouders van de Erkenningsregeling Goede Doelen en de brancheorganisaties in de ANBI-sector; NLFL, Nederland Filantropieland (facilitator van deze Code), GDN, Goede Doelen Nederland, CIO Interkerkelijk Contact inzake Overheidszaken (kerken) en FIN, Fondsen in Nederland (vermogensfondsen).

Dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan het tot stand komen.

Opgesteld door de Commissie Code Nalaten:

Arjen van Ketel (voorzitter), Legacy Fundraising

Theo Hesen (secretaris), Instituut Goed Nalaten

Elly Lont, Wereldnatuurfonds

Jorien Huisman & Eva Kalis, Rijksmuseumfonds

Camille Boyer, KWF

Jan Bart Uildriks, It Fryske Gea

Jochem Miggelbrink, Amsterdams Universiteitsfonds